

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Oslo, 9.2.2007

Avgiftsmodell for svakvin

Dagens modell for vinavgift gir økt byråkrati og grensehandel

Siden 2001 har Norge foretatt vellykkede tilpasninger til våre naboland i EU når det gjelder alkoholavgifter. I løpet av budsjettårene 2002 og 2003 ble punktavgiftene på vin og brennevin redusert med hhv 5% og 23% for å bekjempe en omfattende grensehandel og smugling. Resultatet ble mindre grensehandel med alkohol i Sverige, og grensehandelen med brennevin har siden ikke nådd tilbake til det rekordhøye nivået fra 2002.

Men den norske avgiftsmodellen avviker fortsatt fra modellen i våre naboland, ved at norske myndigheter legger alkoholavgift etter alkoholstyrke, mens EU-landene i hovedsak legger alkoholavgift etter produksjonsmåte. De siste årene har Norge nærmet seg denne modellen, ved at det er innført spritavgift på all spritbasert drikke uavhengig av alkoholstyrke, slik som i EU.

De største forskjellene i avgiftsmodell gjenstår for bordvin, hvor våre naboland har en avgiftssats (per liter) for all bordvin under 15% alkoholstyrke. Dette gir et enkelt avgiftssystem hvor man unngår en mengde ekstraarbeid blant avgiftsmyndigheter, salgsmonopoler og importører. Vinavgiften i våre naboland legges ganske enkelt likt på de ulike merkene og årgangene av bordvin, mens vi i Norge har en modell som gir behov for kompliserte målinger og kontroll.

Den norske vinavgiftmodellen har en rekke ulemper for både importørene, Vinmonopolet og myndighetene. Importørene bruker mye ressurser på å beregne og rapportere nøyaktig alkoholstyrke i vinen, og samle data for en rekke individuelle vinmerker og –årganger når avgiften skal betales. Vin er et landbruksprodukt, og ofte skifter en og samme vin alkoholstyrke fra en årgang til det neste, på grunn av avlingens variasjoner i temperatur og klima. Vinmonopolet står tilsvarende ansvarlig for at varene oppgis med korrekt alkoholstyrke. For myndighetene er det naturligvis tilnærmet umulig å kontrollere alkoholstyrken i flere tusen individuelle vinmerker og –årganger.

Det er også bekymringsverdig at den avvikende utformingen av den norske vinavgiften kan bidra til å gi mer norsk grensehandel i nabolandene. Prisforskjellen på vin mellom Norge og

nabolandene er større for visse typer vin, og resultatet kan være større grensehandel enn nødvendig.

Det er betegnende at grensehandelen med vin fortsatte å øke etter avgiftsreduksjonen i 2002, sannsynligvis fordi reduksjonen ikke maktet å bekjempe den uforholdsmessig store avgiftsforskjellen på særlig rødvin. Mens grensehandelen av brennevin i Sverige var den samme i 2005 som i 2001, var grensehandelen av vin nesten dobbelt så stor i 2005. Trenden med mer vinforbruk blant nordmenn er samtidig en trend med økt forbruk av alkoholtyper som har en uforholdsmessig stor avgiftsfordel i våre naboland, på grunn av den særnorske avgiftsmodellen.

Siden den norske modellen for vinavgift gir mer byråkrati og mer grensehandel, vil vi her skissere en enkel omlegging som sterkt reduserer behovet for byråkrati og kontroll, reduserer grensehandelen med vin, og samtidig ivaretar statens helse- og provenyehensyn.

Nærmere om forskjellene mellom avgiftsmodellene

Våre naboland har valgt å ilegge vinavgift med intervallsatser i ”trappetrinn”, der vin innen et visst styrkeintervall har samme avgift. Dette fjerner det merarbeidet blant importører, distributører, salgsmonopoler og avgiftsmyndigheter som vi får med den norske avgiftsmodellen. Tabellen nedenfor viser dagens avgiftssatser for en liter vin i de nordiske landene, etter hvor høy alkoholstyrke vinen har. Helt til høyre ses dagens norske avgiftsmodell og VBFs forslag til nye avgiftssatser for vin i en ny avgiftsmodell. Vi ser at Norge idag ilegger ulik vinavgift, avhengig av alkoholstyrke. Finland avgiftsbelegger normal vin i ett enkelt intervall fra 8 til 18 vol% alkoholstyrke, mens Danmarks hovedintervall går fra 7 til 15 vol%. Sverige har en, felles vinavgift i styrkeintervallet fra 8,5 til 15 vol%, hvor nesten all normal bordvin befinner seg.

Vinavgift i lokal valuta per liter vare, 1. januar 2007:

Avgift per liter vare Alkoholstyrke vol%	Finland (euro)	Danmark (dkk)	Sverige (sek)	Norge (nok)	Norge (nok) VBFs FORSLAG
7,0	1,52		15,41	25,27	32,12
7,5				29,92	
8,0					
8,5	2,12	6,14	22,08	33,66	46,34
9,0					
9,5				37,40	
10,0					
10,5				41,14	
11,0					
11,5				44,88	
12,0					
12,5				48,62	
13,0					
13,5					
14,0				52,36	

14,5				56,10	
15,0					
15,5		9,20	45,17	59,84	71,18
16,0					

Kilder: Danmark http://www.skm.dk/tal_statistik/satser_og_beloeb/245.html?rel
Finland http://www.tulli.fi/se/04_Publikationer/02_Kundmeddelanden/023_2005_sv.pdf
Sverige <http://finans.regeringen.se/content/1/c6/06/96/45/65512151.pdf>

Vi ser at en typisk hvitvin (10 vol%) har en avgift på 37,40 nok per liter i Norge, mens en typisk rødvin (13 vol%) har en avgift på 48,62 nok. I Sverige har begge vinene samme avgift, 22,08 sek per liter, eller om lag 19,90 nok. Det betyr at avgiften på hvitvinen er ca 17,50 kroner lavere i Sverige, mens avgiften på rødvinen er hele 28,72 kroner lavere. Legger man til 25% moms i begge land, forstår vi at prisforskjellene på normale rødviner blir uforholdsmessig store. Det er disse vinene nordmenn i økende grad foretrekker, og med dette forbruksmønsteret blir grensehandel i nabolandene uforholdsmessig og unødvendig attraktivt for nordmenn.

En norsk vinavgift som reduserer byråkrati og grensehandel

I tabellen ovenfor foreslår vi en vinavgift på 32,12 kroner per liter for vin under 10 vol% alkoholstyrke, det vil si typiske tyske hvitviner og italienske musserende viner. Videre foreslår vi en avgift på 46,34 kroner per liter for all vin mellom 10 og 15 vol%, det vil si den overveiende andelen av bordvin som drikkes i Norge. Dermed får de sterkere rødvinene 6-10 kroner mindre avgift per liter, eller om lag det samme per flaske når man inkluderer moms. Det betyr at prisgevinsten for nordmenn ved å handle en flaske normal rødvin i Sverige reduseres med 20-30 prosent. Dette kan på sikt bidra til å redusere grensehandelen og øke oppslutningen om avgiftspolitikken/handel på Vinmonopolet.

Med dette forslaget vil for eksempel avgiftsforskjellen overfor Sverige for en helflaske (0,75 liter) rødvin som holder 13 vol% alkoholstyrke, reduseres fra 30,40 kroner i dag, til 24,70 kroner med den nye avgiftsmodellen. Det innebærer at den uforholdsmessig store avgiftsforskjellen man har i dag for akkurat denne typen vin, blir redusert med 5,70 kroner per flaske, eller om lag 20 prosent. Er vinen sterkere, blir avgiftsforskjellene mellom Norge og nabolandene enda mer redusert.

Samtidig vil de svakere vinene i intervallet, det vil si hvitviner av 10-12 vol% alkoholstyrke, få noe høyere avgift med den avgiftsmodellen vi foreslår. Men her er avgiftsforskjellen mot nabolandene på forhånd atskillig mindre, slik at endringen neppe vil gi negative utslag med økt grensehandel.

Med dagens modell må importørene utføre et nitid og krevende arbeid for å fastslå hvilken avgift den enkelte vin skal ha. Særlig fra produsenter på den sørlige halvkule kan det være lang ledetid for fremføring av vin til Norge. Avvik på bare 0,5 vol% alkoholstyrke krever at importøren må registrere den nye årgangen som et nytt varenummer, som logistikkpartneren så innberetter til toll- og avgiftsmyndighetene. Vinmonopolet må endre prisen midt i perioden hvis en ny årgang av samme vin gir litt annen alkoholstyrke. Men dette er tungvint å gjennomføre, og hos toll- og avgiftsmyndighetene blir det merarbeid knyttet til både registrering, regnskap og kontroll. Det blir også vanskeligere for alkoholmyndigheter og forskere å følge produktets historikk, fordi samme merke/vare vil ha ulike varenumre i leverandørtall, tolltariffer og andre kilder.

En ny modell som har lengre satsintervaller, vil forenkle de administrative prosessene både hos importører, Vinmonopolet og hos toll- og avgiftsmyndighetene. Det krever at satsintervallene er slik utformet at de favner de normale styrkesvingningene for de større gruppene av vin. I vårt forslag har vi derfor definert satsintervallene så vidt at færrest mulig av de vanlige vinmerkene blir delt mellom to satsintervall. Vi har latt "trappesatsene" følge dagens avgiftsgrupper hos toll- og avgiftsmyndighetene, dvs med styrkegrenser på 4,7, 10 og 15 vol%. Når vi setter nedre grense for den midtre avgiftsgruppen ved 10 vol%, unngår vi at svake hvitviner rammes av uforholdsmessig stor prisøkning, og vi unngår at sterkere rødviner får uforholdsmessig stor prisreduksjon. Dette ivaretar dermed både helsehensyn og hensyn til våre handelspartnere.

Når man studerer Vinmonopolets oversikt over salg fordelt på varer av ulik alkoholprosent, og sammenstiller dette med beregnet særavgift for de samme varene og avgiftsgruppene, finner vi at gjennomsnittsavgiften per i dag er 23,12 kroner per liter i den laveste gruppen, 46,34 kroner per liter i gruppen av allminnelige bordviner, og 71,18 kroner per liter i avgiftsgruppen av sterkviner over 15 vol% alkoholstyrke. Disse avgiftene gir dermed en provenynøytral endring av avgiftsmodellen, og er lagt til grunn i vårt forslag i tabellen ovenfor.

VBF ber på dette grunnlaget om at modell for beregning av vinavgift endres. Vi vil ifm vår deltakelse i referansegruppe til Særavgiftsutvalget, også legge frem denne problemstillingen der.

Vennlig hilsen

Ingunn Jordheim
Generalsekretær
Vin- og brennevinleverandørenes forening (VBF)

Kopi:
Helse- og omsorgsdepartementet
Nærings- og handelsdepartementet
Vinmonopolet